

Slavnostní udílení Sacharovovy ceny za svobodu myšlení za rok 2025
Projev předsedkyně Evropského parlamentu Roberty Metsolové
16. prosince 2025, Štrasburk

Dnes budeme předávat Sacharovovu cenu za svobodu myšlení letošním laureátům, kterými jsou Andrzej Poczobut a Mzia Amaglobeliová. Cenu obdrželi za svůj statečný zápas za demokracii a za práva obyvatel Běloruska a Gruzie.

Evropská demokracie je založena na svobodě myšlení a projevu. Víme, jak cenné hodnoty to jsou. A nikdy se jich nevzdáme.

Právě svobodná a nezávislá média jsou důležitou součástí jejich praktického uplatňování. Proto je příhodné, že cenu letos dostává novinář a novinářka, kteří píší o ohrožení demokracie ve svých zemích a riskují přitom vše.

Andrzej Poczobut se ve své novinářské činnosti už dlouhá léta věnuje politickému útlaku v Bělorusku a vystupuje i na obranu práv tamní polské menšiny. V roce 2021 byl zatčen a od té doby je držen v samovazbě v betonové kleci bez jakéhokoli kontaktu s vnějším světem. Jeden z těch, kteří byli přítomni při jeho procesu, říkal, že jeho tvář sice nesla stopy utrpení, ale v očích měl odhodlání, houževnatost a odvahu.

Mzia Amaglobeliová píše už desítky let o korupci a porušování lidských práv v Gruzii. Během demonstrací v lednu letošního roku byla zatčena. V den jejích 50. narozenin se jí přátelé pokusili poslat zprávu do vězení z protějšího svahu pomocí plakátů a papírových balónů. Ze své cely je však nemohla vidět.

Demokracii nelze umlčet. Andrzej a Mzia tu s námi dnes nemohou být, jejich naléhavé volání po demokracii však rezonuje tímto sálem i celým kontinentem.

Evropský parlament jim vyjadřuje plnou solidaritu v jejich zápase. Vyzýváme k tomu, aby byli Andrzej a Mzia okamžitě propuštěni a spolu s nimi i všichni ostatní, kteří jsou nespravedlivě vězněni. V našem odhodlání chceme dostat odvaze těch, kdo byli nebo stále jsou za mřížemi, aniž by se dopustili jakéhokoli zločinu. Budeme vyvíjet tlak, dokud nebudou všichni na svobodě. Nikdy na ně nezapomeneme, nikdy je neopustíme. Dokud neskončí věk diktátorů. Dokud Bělorusko nebude svobodné.

Parlament vnímá, co se v Bělorusku a v Gruzii děje. Stupňujeme naše úsilí o to, aby se těm, kteří se snaží vybudovat demokratickou budoucnost, dostalo pomoci.

Milá Jano, milá Irmo, můžete se spolehnout na to, že Evropský parlament bude i nadále stát na straně Andrzeje, Mzii a všech, kteří touží po svobodě. A to nejen tehdy, když jako dnes stojíme v záři reflektorů, ale každý den. Protože demokracie vyžaduje práci. Vyžaduje odhodlání. Vyžaduje odvahu jednat, i když cena je nepředstavitelně vysoká. Právě to nás učí dnešní laureáti Sacharovovy ceny. Právě to musí mít náš parlament na paměti ve veškeré své činnosti.